

Az előfizetés ára:	
1883. márczius végéig . . .	3 frt.
„ június „ . . .	5 frt.
„ januártól egész évre . . .	8 frt.
„ „ fél évre . . .	4 frt.
„ „ negyed évre . . .	2 frt.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor	
1-szer	7 kr.
2-szer	6 kr.
3-szor	5 kr.
B élyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.	
Nyilttérben egy sor 10 kr.	

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly**, könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál**, **Bóhm M.** könyvkötőnél Király-utca.

Egészségügyi viszonyaink és még valami.

(sch.) Ki tudná vagy akarná állítani, hogy a közegészségügyi törvény 5 évi érvényessége óta hazánk közegészségügyi viszonyai javultak, avagy a halálozási aráyszám csökkent volna? A köznép lakásvizonyai nem változtak, az iskolák még ma is dohos, sötét, padló s szellőztető-készülék nélküli üregek, melyekben a téli időszakban 100—200 gyermek van összehúzóva; beteghez orvost nem hívnak, vagy csak akkor, ha a kör-állapot már oly stadiumba lépett, a mikor már nincs megmentés, de e helyett szélben virágozik a kuruzslás iránti rokonszenv; szóval tökéletesen hiányzik népünkben az egészség iránti érzék s ez utóbbi az, mi minden bajnak kuforrása s így az egészségügyi iránti érzéket kell mindenekelőtt félelmesíteni, fejleszteni, hogy a tömeg ez ügyet felfogni, megérteni, méltányolni tanulja.

Nehéz ugyan megtörni a nagy tömeg közönyét és felébreszteni érdeklődését a gyakorlati egészségügy iránt — mondja a budap. orvosi kar egy, a képviselőházhoz ugyan e tárgyban benyújtott memoranduma, — de sikerülni fog minden esetre, csak részletes-sük a kellő figyelemben és méltatásban.

De kire vár a nagy munka teljesítése, hol van erre a legalkalmasabb hely? — kérde az olvasó. — Viszonyaink közt az egészségügy tanítására alkalmas hely csak az iskola; he sokat, igen sokat lehet tenni népszerű, példákkal illusztrált előadások által! Csak a tanítótól és lelkésztől várhatjuk e nagyfontosságú társadalmi kérdés megoldását.

A kormány felfogta ez irányban kötelességszerű hivatását; erről tanuskodik a vallás- és közoktatási miniszternek egyik utóbbi rendelete, melyet az összes érsekekhez, püspökökhöz és super-intendensekhez intézett, felhíván ezek figyelmét az üdvös befolyásra, melyet a lelkészek és tanítók községenként a népre gyakorolhatnak a közegészségügy ápolása, főleg a pálinkaivás elleni rendszabályok érdekében. Rendelkezést tett továbbá, hogy a közegészségügy ezen a területen alaposan legyen előadva a tanintézetekben, mint eddig történt, hogy a papnövendékekben jövőre a tanított tantárgy legyen a közegészségügy.

A kormány tehát a lelkészek s tanítók s lelkészek tenni, mit tölkövetel, nem

mint minden nem állami hatóságnak is, sőt minden egyesnek közre kell működnie a közegészségügy fejlesztése és felvirágoztatása nagy munkájában. — És hogy erre elérkezett az idő, ezt többé mellőznünk nem lehet, nem szabad, — úgy hiszem eléggé illusztrálják azon statisztikai adatok, melyeket a berlini közegészségügyi hivatal állított össze s mely szerint egy héten át elhalálozott 1000 egyénből esett Párisra 21.6, — Londonra 20.1, — Edingburgra 28.6, — Bécsre 25.6, — Prágára 25.7. — hazánk fővárosára, Budapestre pedig 35.2. Hogy ily kedvezőtlen halálozási arányszám előbb-utóbb a végpusztulásra vezet, az iránt minden komolyan gondolkozó ma már tisztában van, s ha áll az, hogy a népesedési mozgalomtól sa népesség növekedésétől vagy hanyatlásától van felteve a nemzetek politikai és közgazdasági sulya is, akkor bizonyára hazafiatalanságot követ el minden hivatal, minden egyes, ki szomorú egészségügyi viszonyainkat továbbra is tétlenül elnézi s eltűri.

De rágódik a mi nemzettestünkön még egy más féreg is, sorvasztja azt oly iszonyu, a bünnel határos betegség, mely a fent idézett szomorú adatoknak tán sok tekintetben magyarázatot is ad.

Ismét statisztikai adatokból tudjuk, hogy a népszám apadása hazánk bizonyos területein rég időktől fogva állandó jelenség, az általános szaporodás pedig szintén rég időktől fogva mindig rendkívül mérsékelt volt. Komolyabb kutatások azon megállapításra vezettek, hogy e jelenség nemcsak földrajzi, hanem faji, földtani vagy éghajlati tulajdonítani nem lehet. A járványok, valamint a koronként mutatkozó

dül népünk az a keresnünk, hogy a rinti szaporodás anyaméhi rendszerre Avag

nek, arra, mint a szerencsétlenség különös üldözöttjére, a szánalom és borzalom szemével tekintenek.

Hogy az elmondottak valóságát még világosabban illusztrálhassam, fölveszek egy tisztán magyar községet — ki ismerni akarja, megnevezem — s tesztek rövid számítását. A községben van összesen 150 házaspár. Ezek közül 50 házaspár egyetlenegy gyermekkel bir; van 30, melynek egy sínes; a többinek aztán van kettő, de azok száma, kiknek kettőnél több gyermekük van, ez már nagyon csekély, azaz alig 10—15. — Érdekes tapasztalás az is, hogy a mely házaspárnak első szülöttje fiú: van, aki az apja nevét fentartsa, többet aztán ne is adjon az isten; ha pedig leány az első s a másodszülött, a kordon itt huzatik meg; ha végre ritkaságként az első, másod- és harmadszülött is leány, akkor már nincs eset arra, hogy negyedszülött is napvilágot lásson. Tudok Pécshez közel egy falut, melyben már megesett, hogy egész éven át egyetlenegy gyermek sem született; és ismerem Baranyában egy más községet is, melyben alig van 60 iskolaköteles gyermek, míg az egyforma nagy szomszéd német községben az iskolakötelezettek száma majd 300.

Mindaz szomorú, de nem tagadható valóság. Sőt mi több, ha a vizsgálódást tovább folytatnók, azon szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a szomszéd természet-

érni s nemzettestünk e tátongó sebe legrövidebb idő alatt gyógyítva lesz.

Nem tudom, sikerült-e magamat megértetni s tudtam-e oly rendszabályokat javaslatba hozni, melyek alkalmazása sikerre vezet; ki jobbat tud, mondja el, mert hisz ezélem csak az volt, ezen a magyar nép erkölcsi és phisikai életén rágódó betegségre ismételve rámutatni s orvoslását sürgetni.

Adja az ég, hogy szavaim ne maradjanak visszhang nélkül.

A pálinkaivásról a közoktatási miniszter. A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter a következő figyelemreméltó körrendeletet bocsátotta ki a tanfelügyelőkhez: Gyakran hangsúlyoztam különböző alkalmakkor, hogy a népoktatás főfeladata a nép erkölcsiségének, valamint munkaképességének s ezáltal anyagi és szellemi jólétének emelése.

E cél elérésének, vagy legalább megközelítésének többféle akadályai vannak; de nem utolsó sorban áll ezek között a tulságos pálinka-ivás, mi a nép alsó osztályainál nagy mértékben kezd elterjedni hazánk majd minden vidékén, főleg a felföldi tót, valamint a rutén és oláh népességnél is, s a hol terjed és egyre nagyobb mérvet ölt: ott a népességet testi és lelki elsatnyulással és vagyoni elpusztulással fenyegeti.

E hajlam terjedését megakadályozni, vagy legalább annyira korlátozni, hogy a mértéktelen pálinkaivás az emberek egészségét tönkre ne tegye, az állam és társadalom, sőt az emberiség érdeke.

Nem ezélem, nem is lehetne e helyütt az eszközöket mind elősorolni s azok alkalmazása módját elemezni, melyek e czélra alkalmazhatók s melyekre nézve társadalmi és állami intézmények is hatással lehetnek és közreműködhetnek; ezuttal csak azt akarom fölemlíteni, hogy ez irányban hatni mindenképp föltt a lelkészek és a tanítók vannak hivatva.

A mi jelesen a tanítókat illeti, a tanító feladata már az iskolában megmagyarázni a gyermekeknek, mily szomorú következményei vannak a pálinkaivásnak; az emberi szervezetre mily rombolólag, az emberi szel-

lemre mily butítólag hat ez itálnak élvezete, különösen a tulságos vele élés. Sőt elég alkalma van a tanítónak magával a néppel való soknemű érintkezéseiben a felhívásokat is ez irányban oktatni és inteni.

Megengedem, hogy ennek azonnal kellő sikere és kézzel fogható eredménye nem lesz. De mindig igaz marad, hogy „gutta cavat lapidem“ — az egy irányu, következetes s folytonos működésnek eredménye előbb-utóbb mindig bekövetkezik; s a czél oly üdvös, hogy annak csak némi megközelítése, sőt felé csak egy lépés tétele is háladatos feladat.

Felhívom ennél fogva Czímedet, figyelmeztesse a tankerületében működő összes tanítókat, hogy valódi hazafiai érdemeket fognak maguknak szerezni és isten előtt kedves dolgot cselekszenek és emberbaráti munkát végeznek, midőn a népet rosz és káros szokásainak elhagyására buzdítják, a gyermekeket pedig a mételetől már jó előre óva intik s így a pálinkaivás bűneinek terjedését legalább a jövő nemzedékre nézve korlátozzák. Budapest, 1882. nov. hó 21-én, Trefort s. k.

A magántáviratoknak utólagos leszámolás mellett elfogadása tárgyában a közlekedési miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki:

A távirat használatát fokozottabb mértékben igénybe vevő magánfeleknek alkalmat akarván nyújtani arra, hogy távirataikat a lehető legrövidebb idő alatt adhassák fel, megengedem, hogy az ily felek által feladatott táviratok az 1883. évi január hó 1-től kezdve, az egyes táviratállomásoknál is elfogadtassanak, még pedig a következő feltételek alatt:

1. A magántáviratoknak utólagos leszámolás mellett feladása csak az állami fő- és tisztai állomásoknál és csak a táviratokat jelentékeny mennyiségben feladófeleknek (pl. hírlapoknak, pénzügyintézeteknek, kereskedő és iparezégnek, vállalatoknak stb.) engedtetik meg; még pedig egy engedély alapján csak egy megjelölt állomásnál. Kivételnek ez utóbbi határozat alól csak Budapestre nézve van helye, hol az engedély a központi (IV. kerület, koronaherceguteza) és a tőzsdei (V. kerület, tőzsde-épület) táviratállomásra nézve együttesen adható meg.

2. Az engedélyt, az ezt igénybe venni szándékozó félnek írásbeli beadványban azon táviratigazgatóságnál kell kérni, melynek kerületéhez az illető táviratállomás, hol táviratait ily módon feladni kívánja, tartozik.

3. Az illető fél az engedély megnyerése után köteles: feladandó táviratai díjainak fedezetül a forgalma arányában kiszámított, de legalább is 50 frtnyi összeget, a távirat igazgatóság által megjelölt távirat pénz-tárba készpénzben, nem kamatozólag, 8 nap alatt letenni; táviratait az engedélyben megjelölt táviratnál e czélra vásárlandó, alább körülírt feladási lapokra írni, s egy a feladási lapra, mint az ahhoz tartozó szelvényre vagy bélyegnyomatát alkalmazni, vagy nevét világosan, olvashatólag ráírni: az általa feladott táviratok szelvényeit a távirat-állomás, illetőleg pénztár felhívására, az engedély különbeni megszűnésének terhe alatt 24 óra alatt készpénzzel beváltani.

4. Az előbbi pontban említett, sárga színű papírra nyomtatott, szelvényvel ellátott és 62 (a, b, vagy c) számmal jelölt eladási lapok ára 100 példányt tartalmazó fizetekenként 2 frt 25 kr. Elrontott táviratlapok az eladó távirat-állomásnál darabonként 1 kr. letétele mellett cseréltetnek ki újakkal.

Ha engedélyes a kedvezménytől visszalép, vagy ha az engedély bármely más okból megszűnik, a letett összeg, illetőleg a feladott táviratok esetleg még be nem váltott szelvényeit csesdéses díjak levonása után, abból felmaradó rész, az engedélyesnek a pénztár által a letétről kiállított eredeti elismervény visszaszolgáltatása mellett, bélyegmentes nyugtára visszafizettetik; de engedélyes is köteles a fel nem használt feladási lapokat visszaadni, mikor még a fel nem bontott sértetlen fizetek teljes árban, egyes lapok pedig 1 és egy negyed krajczárjával váltatnak vissza.

Országgyűlés.

Pécs, december 1.

Három napig tartott a heves megyei kérvény feletti vita, és végződött Tisza Kálmán győzelmével. Berzevözy, előadó, zárbeszédében különösen a mérsékelt ellen

Nem, nem okoskodom sokat. Mire vámit remélek?

Kapták-e el már elégszer orrom csapatait?

De be rémülettel magam megvenedik életémet?

De is a gondolatától?

De mosolygó, unalmasan?

De a sok hideg?

De már, reggel?

De bámolni?

De érenyeim?

De —

De hasad-

De für-

De ze-

Átvitva ugyan már a hét éves harcot ész és szív között, a harmincz éves háborut természet és tolette között s most épen azon a ponton van, midőn Jeruzsálem pusztulása következik . . . de azért ő mégis bájos teremtés. Csak egy hibája van: szeretne férjhez menni. Hasztalan! az ő sebére még nem tapadt olyan flastrom, mely a lyánka minden baját meggyógyítja: a férj. Nyolcz esztendeje udvarlok már neki és ő naponta kész meghallgatni udvarlásaimat, valahányszor jövök, mindig valamely sajátkezűleg készített süteménnyel fogad és oly kegyes, hogy a hatodik darab almás-béles eltemetésénél ép oly szeretetreméltóan mosolyog reám, mint az elsőnél és én viszont oly kegyes vagyok, hogy ezért meg nem haragszom. Nagyon értjük egymást!

Igen szeretem! szalad ki ilyenkor a szótlan ajkaimon s Euphrozina kisgyermekem gyengéden néz szemembe, és a szíveértékes elkerülése végett hozzátenni: „a rétes.“

De berzevözy szünet áll be, és alkalmas, hogy a rétes szavával meggyével szede-

szó.

zék két vezérterfia által tett támadásokkal foglalkozott és azok minden egyes állításait argumentumokkal halomra döntötte. A mérsékelt ellenzék nem aratott babérokat ezen vitában, mert nem emelkedett a kérdés magaslatára, de még azért sem, mert nem volt eljárásában őszinte; meggyőződésünk az, hogy ha ilyen szennyteljes röpiratok és nyomtatványok báró Sennyei miniszterelnöksége alatt látnának napvilágot, vagy pedig Hodossy vagy Szilágyi bírnák az igazságügyi tárcát, sokkal, de sokkal szigorubb rendszabályokhoz nyultak volna, mint Tisza Kálmán — pedig Sennyei a mérsékelt ellenzék vezetője!

De azt is kellett a vita folyamán szomoruan tapasztalni, hogy a magyar parlament, a mely eddig, tekintve tanácskozási higgadságát, páratlan volt, e jó tulajdonságát elveszíteni kezdi; a vita izgatott volt, a képviselő urak egymást gyanúsították, egymás becsületében gázoltak, sőt a ház elnökökét méltatlanul sértették; de a mi a parlamenti életben páratlan: az elnökök jogai gyakorlatában tett nyilatkozatáért párbajra kihívni akarták. Hová fog ez vezetni? Semmi esetre sem az ország javára; ha a parlamenti tanácskozásokban hiányzik a higgadság, ha az országgyűlési képviselők egymástól megtagadják a kölcsönös becsületét, ha a napirenden lévő tárgyakhoz nem a megkívántató komolysággal, nem a kellő szakértelemmel fognak szólni — akkor lerontják az országgyűlés méltóságát, lerontják a parlament tekintélyét és a népben meg fog ingattatni az alkotmányos parlamenti rendszer iránti bizalom.

A kérvényi bizottság javaslata, mely szerint a miniszter eljárását teljesen indokolták és törvényesnek találta, a ház nagy többsége által elfogadtatott; a határozat kihirdetése után visszatért Tisza Kálmán a tanácskozási terembe, hol lelkes ovátiókkal fogadtatott.

Következett Pauler igazságügyi-

nister felelete Meze y Ernő ismeretes interpellációjára. A miniszter, feleletében kifejtette, miszerint a tiszta-eszlári esetben gyakorolta felügyeleti jogát, úgy, a mint azt a törvény előírja, kimutatta, hogy más bíróságnak delegálása nem szükséges, s meggyőződése, hogy bíráink csakugyan be fogják bizonyítani ezen esetben is, hogy az igazságszolgáltatás Magyarországon áthághatatlan válaszfalat képez, melyen sem a szenvedélyek, sem az elfogultság, sem semminemű más illetéktelen befolyás rést törni nem lesz képes.

A ház osztatlan tetszéssel hallgatta végig a miniszter feleletét s ezt egyhangulag tudomásul vette.

Reméljük, hogy ezzel ez az egész ügy a rendes kerékvágásba vissza fog terelteni, s hogy nem lesz több alkalma az országgyűlésnek, oly kérdéssel foglalkozni, mely csak a szenvedélyek felizgatására ad alkalmat.

A költségvetés tárgyalása volt napirenden. Ez volna az alkalom, hogy minden képviselő érvényesíthetné tapasztalatait és szerzett ismereteit az ország java, felvirágoztatása érdekében.

De, fájdalom! az 1883. évi állami költségvetés felett a vita, a képviselők csekély részvéte mellett megindult, a legfontosabb kérdéseket kell tárgyalni és a képviselői padok üresek! Az általános vitát Hegedűs Sándor előadó kezdte meg, a ki terjedelmesen és behatóan ismertette az általunk már közölt pénzügyi bizottsági jelentést és az egész költségvetést. Utána felszólalt Helfy Ignác, ki is, miután a belpolitika és a közélet minden terén a közszellem süllyedését és a reakció terjedését látja, miután nem tapasztal törekvést, hogy az állambiztartásban az egyensúly helyreálljon, a beterjesztett költségvetést el nem fogadja és ily értelmű határozati javaslatot terjeszt a ház elé. A mérsékelt ellenzék részéről Szilágyi Dezső hasontartalmu indítványt tesz.

Kül- és belpolitika.

A közmunka- és közlekedésügyi magyar kir. miniszterium helyettes államtitkára Hieronymi Károly a legközelebbi napokban visszalép a miniszterium államtitkári teendőinek vezetésétől, utódjául Zahorszky Károly min. tanácsost emlegetik. Hieronymi valószínűleg az osztrák államvasut magyarországi igazgatóságának vezetésével fog megbízatni.

Aradon a kormánypárt és a mérsékelt ellenzék végleg összeolvadt.

Nyitrában Odescalchi Gyula herceg elnöklété alatt a „felvidéki magyar közvelődési egyesület“ nagy lelkesedéssel megalakult; jelszava: Mindent a magyar irányu közművelődésért.

„Sötét felhők tornyosulnak az égen!“ Montenegró fegyverkezik! Oroszország ismét kezdi kétszínű politikáját, míg Giers bentazza Európát, meglátogatván az intéző férfiakat és őket biztosítván Oroszország békés hajlamairól, addig Montenegrót a háborúra izgatja. A porta figyelmeztette már a hatalmakat Montenegró magatartására, de ezek, úgy látszik, Giersnek többet hisznek.

Törökországban a szultán ismét összeküvést fedezett fel és Fuad pasát, saját hadsegédét, több más magasrangú hivatalnokkal együtt elfogatta; a szultán maga teljesítette a vizsgálatot és kihallgatást, hogy volt-e eredménye, arról nem hallani. — Saïd pasa eddigi külügyér is megbukott, helyét Assim pasa foglalta el: ez utóbbi monarchiánk irányában mindig igen barátságos érülettel viseltetett.

Külföldiek.

† Mihailovits Athanáz, [Baranyavármegye főpénztárnoka, f. é. nov. 30-án, d. u. 2 órakor, életének 69-ik évében váratlanul meghalt. Az elhunyt lelkiismeretes és hű szolgálatával, ugy feddhetlen jelleme által magának közbecsület és szeretetet vívott ki. Ute igen mozgalmas volt és nem egy momentuma tanuskodik hazafiságáról; dacára idegen nemzetiségű

és semminek sem használ. Feltettem magamban, hogy: boldogítani fogok.

És Euphrosina kisasszony, úgylátszik, gondolatomat már kitalálta. Miből, honnan, nem tudom — fekte frakk, fehér kesztyűben máskor is voltam nála. — Elég az hozzá, hogy kitalálta, mit én ismét kitaláltam abból, hogy olyasmit eszelekedett, mit még soha Ne tessék félreérteni, semmi rosztat egy tál rétes helyett kettőt tála!t élelém.

Mielőtt észrevettem volna magamat, lábainál térdelék.

— Igen, — szólottam én.

— Végre! mondotta ő.

A következő pillanatban keblém pi hen tem és a következő pillanatban nem volt többé rétes az asztalon.

Ó pirult én szégyenkezém.

Kérem ne nevéssenek. Gyakran megtörténik az életben, hogy csekélynek látszó indokok nagy elhatározásokat érlelnek meg.

A „tiéd, örökre a tiéd!“ még ajkain hangzék, következék egy heves szorítás, mely alatt rheumás karjaim tehetetlenül hullottak alá, egy örömsugárzó pillantás s a következő perczben rohant az ajtó felé, hogy a váratlan eseményről atyját tudósítsa.

Ah de nincs teljes boldogság e földön. Ablak, ajtó nyitva volt, érezték fájós karjaim, — de oh borzasztó! megéreztek

Euphrosina kisasszony lebegő hollófürtjei is, melyek egyikébe a heves zephir ily erővel kapaszkodott, hogy míg csak diadal-érzettel le nem gyürte a földre, el nem eresztette.

Loth asszonya nem állhatott merevebben, mint én. A sokat bálumt ébenfekete fürt, ott hevert lábaimnál, eltiprott boldogságom romja gyanánt. De a lélek lesújtó szegyenérzetének odahúzó varázs-szállai csak egy pillanatig tartának lekötve mert még előttem lebegett a libegő-lebegő fürtös fejecske, midőn már én is lebegtem hazafelé, hogy három nap és három éjjel gondolkozzam a kietlen élet, szürke-szemű gazdasszony, rheumás tagok és hajótörést szenvedett utolsó kísérletem felett.

cs.

A dynamit.

Úgylátszik, mintha a socialis kérdések megoldása körül — talán egy időre — a dynamit foglalta volna el a petroleum helyét.

A munkások jogainak visszakövetelése közben használni szokott ilyenmü argumentumok megválasztása nem egyedül a képzelet és érzelem dolga. A külföldi közzételepeken, gyilkosok és gonosztevők között nem tartozik a ritkaságok közé a dynamit használata, mely kényelmes kezelésénél fogva a föld alatti munkálatoknál különösen alkalmaztatik.

Hihető, hogy e vidékeken mindenki

tudja, mi az a titokzatos dynamit, melyről a nagy közönség annyit beszél s oly keveset tud. Por-e az, vagy folyadék, kő, vagy tésztaanyag? Mi hát tulajdonképen?

A míg én itt írok, képzelmék olvasóink, hogy tolltartómban a veres ezeruza és mellü mellett, lámpám közelében itt előttem egy dynamit patron van, melyet már régóta bírok, emlékeül egy értekezletnek, melyet néhány év előtt a robbanó anyagok felett tartottam. Ha valakit meg akarak ijeszteni, csak kezébe adom e patron.

— Ohó! kiált fel nem egy félénk olvasó, csak nem kell bolondozni! —

Valóban az igazi, a jól készült dynamit nem veszélyesebb, mint a löpor, sőt ellenkezőleg. Tésztazerű anyag az, a nitro-glycerin és bizonyos fémpor összegyurva bizonyos kovakő porával, mely csak Németországban, Hannovera környékén, Oberhoheban található. Ez a kovakő igen különös egy kő. Epugy, mint a szivag (Fripel) kis apró moszatállatkák héjából képződik. Ez állatkák évezredek előtt éltek, és hasonlóan a görösövi csigák héjához, millióra menő apró kis sejtjeikbe beszívják a robbanó anyagot, elvévén így az olajfélelmes sajátosságának jó nagy részét.

E nélkül maga az olaj, a nitro-glycerin következő eredményeket képes előidézni: öntsünk egy cseppet, csak egyetlen cseppet egy kovás üllőre, csapjunk rá egy kalapácsal, s az olaj ropant durranással fog elsülni. Ha e veszedelmes folyadékkal telt

eredetének, közéletünk egyik jelese gyanánt említhetjük. 1848-ban a baranyavári járás főbírája volt; a forradalom kitörésekor ő is, mint jó hazafi a mozgalomba vegyült, minél fogva Amerikába kellett menekülnie a hol Acs Gedeon, jelenleg csizai lelkészszel, 1865-ig nyomonral küzdött, szivarkésztéssel keresvén meg mindennapi kenyerét. Kevés sel hazájába visszakeresése után, a mohácsi járás főbírája lett, miglen 1870-ben a megyei főpénztárnoki tisztséget nyerte el. Ünneplés temetése f. hó 2-án, szombaton d. u. 3 órakor lesz. Áldás lengjen porai felett.

Felolvasás. „A pécsi kereskedelmi önképző- és betegsegélyző egyesület“ helyiségben Bolgár Kálmán ügyvéd, mult vasárnap d. 4-5 órakor felolvasást tartott „a keresked. állásáról a társadalomban“. A felolvasási termet a hallgatóság zsufolással megtöltötte, kik között a szép nem is képviselve volt, s hálás elismerését nem egy izben nyilvánította az érdekes felolvasásért.

Szoklap Pécssett. Dr. Kaufmann Ernő, bányaorvos, jeles tudós „Rovarászati Lapok“ czim alatt megindított új lap érdekében előfizetésre hívja fel az érdeklődőket. Ez lesz az első rovarászati folyóirat Magyarországon. Megjelenik jövő 1883-iki év január havától kezdve havonkénti fizetékben. Előfizetési ára egy évre 3 frt. Felhívjuk reá az érdeklődő közönség figyelmét.

Athelyezés. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmügyi miniszternek f. é. nov. 18-án 11661. sz. a. kelt rendeletével Tóthi Szabó Sándor itteni kir. alerdőfelügyelő Besztercebányára helyeztetett át. Utóául Derzneyi Antal kir. alerdőfelügyelő helyezettett ide.

A pécs-baranyai központi takarékpénztár, mint a Széchenyitérnen levő Zsolnay-féle házak tulajdonosa, e két házat összekötni és a bazárt az összeköttetés által meghosszabbítani szándékozik; a tervek elkészítésével Kirstein, a székesegyház építészé bízott meg. Jogunk van remélni, hogy az építkezés a város díszére fog szolgálni.

Elite-bárt szándékozik rendezni — miként már mult számunkban tudattuk — jövő évi jan. 20-án a helybeli kereskedelmi

üvegcsét ejtünk le, képzelhetjük ekkor az iszonyu hatást. Ha azonban az olajat ilyen finom kovaporral felitatjuk, a durranás csak az esetben következik be, ha e tészta (ez maga a dynamit) belsejében egy gyutacsot süttünk el.

Amint a műszaki katonaságnál mondan szokás: a dynamit ég, ha meggyújtják. Ime egy dynamit töltény: százzsor megtettem vele e kísérletet, s megvallom, most először némi habozás közben. Gyujtsuk meg egy szivarral, s a töltény szivar módjára fog égni. Ha gyufa lángjánál gyujtjuk meg, már némi élénkséggel ég az el, de gyujtsuk meg valami durranó anyaggal, vagy még inkább löjünk egy puska-golyót egy köteg dynamit töltényre, az erősokas csapásd iszonyu dörgés közben fogja azt felrobbantani.

Ezek tehát a dynamit félelmes saját-ságai, melyek oly elmésen használtatnak fel bányamivélnél, köfajtésnél, alagutak áttörésénél, vagy a háboruban. Ha egy fát kolbász alakú hosszú dynamittölténnyel kerítünk körül, a durranás által teljesen szétszórátik.

Hogy egy falat leromboljunk, csak egy fűzér dynamit töltényt kell rá aggatnunk, melyet egy gyutacs segítségével lehet felgyujtani, mely egy lassabban égő béllal van ellátva. Alig marad elég időnk távozni. A robbanás után a fal úgy repül szét, mintha elfújtak volna.

Egy dynamit-töltény, amint azt a műhelyek 25-30 kilós ládáknak szállítják, körülbelül 12 centiméter hosszú, 22 milliméter átmérőjű, és 90-100 gramm súlyú. Eleinte, mielőtt még alkalmasabb tokot ta-

osztály. A bizottság Tibiassi J. N. elnökléte alatt, a következő tagokból áll: ifj. Berecz Károly, Blauhorn Mihály, Böhm C. F., Engel Gyula, Hnilička Henrik, Höfler N. János, ifj. Krauze Ignác, König József, Krausz Mór, Lill István, Ludvig Károly (alelnök), Scholtz Gyula, Spitzer Benő, Szigriszt Lajos (titkár), Valentin Róbert (pénztárnok), Zsolnay Miklós.

Levelgyűjtő-szekerény van kitéve szerkesztőségünknel, a kapubejárat alatt. Kérjük mindazokat, a kik bármi okból a szerkesztővel nem közlekednek, miszerint a szekérnyit igénybe venni sziveskedjenek.

Krajcáros hirdetéseket is elfogad kiadó-hivatalunk. Igy intézkedtünk azok kényelmére, a kik foglalkozást keresnek, ajánlanak, lakást vagy bérletet kínálnak, vételt vagy eladást kívánnak hirdetni. Egy szóért csak egy krajcárt kell fizetni, ha azonban az illető lakása is ki lesz téve, külön 30 krajcár bélyegdíj is fizetendő. Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadó-hivatal; levélbeli tudakozásra is pontosan felel, ha a válasza szükséges postabélyeg beküldetik.

Felhívás. Az állami tisztviselők részéről — a fizetés javításá iránt — megindult országos mozgalomban, a pécsi pénzügyi kisebb javadalmaszú (IX. rangosztálytól lefelé) tisztviselők is részt vesznek kérények benyújtása által, — ha talán a t. kartárs urak is hajlandók volnának hozzájárulni, tisztelettel felhivatnak, hogy a teendő intézkedések s a kész kérények bírálata iránti kölesönös értekezletre, a városház nagytermében f. évi december hó 3-án azaz vasárnap d. u. 3 órakor megjelenni sziveskedjenek.

Öngyilkosság. Szent-Lőrinczről írják lapunknak: esütörtökön, november 30-án reggel Csethe István, fiatal ügyvéd pisztolyal vetett véget életének. A szerencsétlen, egy özvegvet és két nevelten gyermeket hagyott maga után.

Figyelmeztetés. (Beküldetett). Egy idő óta fölötté zavarólag hat a szini-előadásokra, hogy nemesak alantasabb, de intelligens körökből való látogatók is nyughatatlanul

láltak volna, a tészta papírba göngyölték, mely az olajat áttizadta.

Később kénsavas pergament papírt kezdetek használni.

Most tehát tudják olvasóink, mi az a dynamit: finom porral kevert robbanó olaj, azaz nitro-glycerin, 100 grammnyi töltényre körülbelül 15 gramm olajat, 25 gramm port számítva.

Daczára a nitro-glycerin veszélyes tulajdonainak, azt mégis igen egyszerűen gyártják, természetesen az aprólékosáig terjedő elővigyázat mellett. Glycerin, az ártatlan glycerin, mely oly finoman megpuhítja az elegans kezeket és elsimítja a nagy hideg által kifujt ajkának fájdalmas repedéseit, ez az a glycerin, a mely közé óvatosan kénsavat vegyitenek. Igy származik a glonoin olaj, mely 1866-ban ugy bámulatba ejtette az amerikaiakat, midőn az aspinwali kikötőben az „European“ angol hajót, melyen 70 ládányi volt elhelyezve, légbé röpitette. Hatvan ember nyomatlanul tünt el, egy millió dollárnyi érték elpusztult, igt mutatta be magát először a glonoin olaj a Yankee-eknek, kik előtt eddig ismeretlen volt.

Azóta is sok bajt okozott: 1875-ben Bremerhafenben a „Moselle“ körülbelül száz emberrel együtt ért szerencsétlen véget. 1877-ben Larmont francia határszéli erőd semmisült meg általa.

Ime nevezetesebb bünei egy anyagnak, mely máskülönbén anyyi jót művel a legkülönbébb emberi czélok előmozdítására. A francia akadémia a dynamit felhasználását még a phylloxera irtásra is kilátásba helyezte.

(Figuro.)

sirdogáló apró-gyermekeket visznek magukkal a színházba. Azt hisszük, miszerint mindenki tudhatja, hogy gyermekek a színház nem való, mert mitsem ért és tanulhat az előadásból — de másokat annál inkább zavar, pedig azt is kellene tudni mindenkinek, miszerint respektálni tartozunk egymásnak pénzen megvásárolt szórakoztató perezeit.

Uj posta. F. évi december hó 1-én baranyamegyei Abaliget községben kir. postahivatal lépett életbe, mely levél- és kocsi-postai küldemények, valamint 200 frtig terjedő pénztalványok és utánvételek felvételére, illetve kifizetésére van hivatva; a Budapest-Pécs közt közlekedő 302. és 311. számú vonatokkal, naponként kétszer közlekedő gyalog postájaratok által van összeköttetésben. Ezen postahivatal kézbesítő kerületét Abaliget, Orfű, Rákos, Bános, Szakál, Tekerés, Szt.-Katalin, Hetvehely, Okorvölgy, Husztót, Katádfa és Kovacéna községek képezik.

A „Siklós-vidéki tanító-egylet“ decz. hó 6-án a délelőtti óráknak fogja a r. k. népiskolában rendes őszi közgyűlést megtartani, melyre a t. tagok és tanügybarátok tisztelettel meghivatnak.

Tárgyrend: 1. Gyakorlati előadások. 2. Bírálát. 3. Tisztújítás. 4. Előadás a felszemesztről. (Ns. Bezeredy P. által). 5. Felolvasás. 6. Indítványok. Az elnökség.

Uj gyógyszerintár. Sásd községben gyógyszerintár felállítása engedélyeztetett Keller Gyula okleveles gyógyszerész személyére.

A mágoeci fiatalság egy ott felállított népkönyvtár javára a farsang elejére táncmulatság rendezésén fáradozik. Általános érdeklődéssel viseltetik Mágocs és környéke ezen hál iránt, a mely, siker esetében, rég óhajtott eszmét van hivatva megvalósítani.

Betörések. Mult hó 27-én éjjel ismeretlen tettesek betörték Böhm C. F. kereskedő lakásába, s onnan különböző értékes tárgyakat vittek el. — Ugyancsak ez éjjelen Günsberger Károly pékmesternek az ország uton levő kenyérraktárába is történt betörés; a tolvajok jobb fogás reményében a kenyereket otthagyták és a raktárban levő iróasztalt, a hol valószínűleg pénz gyantottak, törték fel, ott azonban csak értéktelen papirokat találhattak, melyeket, hogy legalább fáradságuknak emléke maradjon meg, — elvitték.

Kézrekerült betörő. Glöckner József budai külvárosi kereskedő boltjába november 27-én éjjel betörték s cukrot, muszkát, heringet, likört, sóborszeszt, pálinkát, vagy 200 db szivart, egy arany gyűrűt, sajtot s kevés rézpézt elloptak. Már másnap elfogta a rendőrség a tettest, Gosztonyi Péter személyében, a ki mindjárt be is ismerte a dolgot, meg is találta nála mindent. Különbén a rendőrség már április óta leste Gosztonyit, mert Kis-Béren is betört egy pék szobájába, honnan vagy 300 forint értékű tárgyakat vitt el.

Megkerült szűrők. Mágocsi levelezőnk írja: E hó elején ismeretlen tettesek, kik ugyanaz éjjel egy lisztkereskedésbe akartak hatolni, de onnan elriasztattak, elvittek Svarec Mátyás mágocsi szürszabótól 12 szürt és 4 takarót. Hiába volt minden nyomozás, mig e napokban a véletlen nem segített. Ugyanis az ottani eszlegenyek elveszett disznók keresésére indultak a közel fekvő helységekre, a többek közt Döbrüköze is. Itt a disznók csakugyan megkerültek; de nem csak azok, hanem az ellopott szűrők is. Képzeltetni a megkárosított örömet, ki már végtképen feladta volt a reményét, hogy áruit valaha visszakapja.

H i r e k

Beküldetett szerkesztőségünkhez a „Zirci pilisi, pásztói és szentgotthárdi egyesült apátságokba kebelezett cisztéri kiváltságos

szent rend személyzetének névtára“ az 1882—83 tanévre. E szerint van a rendben 1 apát, 77 áldozár, 19 egyszerű fogadalmat tett növendék, 18 ifjabb növendék és 6 újone, összesen 121. Származásuk névze: külföldi 1, Abaujmegyéből származó 1, Árva-ból 1, Baranyából 8, Barsból 1, Bácsbodrog-megyéből 5, Borsodból 1, Fehérmegyéből 15, Győr. 6, Hevesm. 19, Hontból 1, Liptóm. 1, Mosonm. 2, Nyitram. 2, Pest-Pilis-Solt-Kis-Künn. 12, Pozsonym. 1, Somogym. 10, Sopronm. 2, Szabolcsm. 2, Szepesem. 2, Tolnam. 2, Vasm. 6, Veszprémm. 19, Zalam. 10, Zemplémm. 1 és Zólyomm. 1.

A gregoriánus kalendárium háromszáz-éves jubileuma. (1582—1882.) Furesa, hogy míg napi sajtónk a legesekélyebb írások, művészek, alárendelt helyi intézet stb. évfordulóit a legkimerítőbb és legfellengzőbb leírásokban és tudósításokkal szokta ünnepelni, a régiéket iránt való közönyében alig vette észre, legalább említett sem tett, hogy éppen 300 év telt el, mióta a lángeszű és magasatos gondolkozásu tizenharmadik Gergely pápa, az addig divó tökéletlen Juliánféle naptár mellőzésevel behozta és elrendelte (1582. október 4-iktől, illetőleg 13-ától kezdve) az új, még most is legtökéletesebbnek elismert évszámolást. A Gergely-féle naptár hazánknak 1587-ben lett törvény által behozva és mint egyedül érvényes keletszámítás elismerve; kiténéségét fölösleges magyaráznunk; nem csak a katolikus hívek, de — a görög egyházbeliek kivételével — az egész kereszténység és mivel világ hozzátartozói magukénak vallják és használják magán- és nyilvános ügyeikben és életükben. Örökemlékü, genitális létrehozója minden kornak hódoló tiszteletét érdemelte ki.

Takarékpénztárak értekezlete. A holdmezővási helyi takarékpénztár felhívására múlt hó 28-án mintegy 200 más hazai takarékpénztár képviselői gyűltek össze Budapesten a megyeház nagy termébe, hogy ott megbeszéljék: a pénzügyminiszter törvényjavaslata által a betétek adóztatásával fenyegetett takarékpénztárak érdekében minő lépések volnának teendők. A pécsi takarékpénztár Dr. Hübbling és Rédeky részvényesek által volt képviselve.

Telefon hálózat a rendőrség számára. A főkapitányság, kizárólag a rendőrség szolgálatának szentelt telefonhálózatot akar létesíteni s az erre vonatkozó tárgyalások már folyamatban is vannak. A hálózat szükséges első pillanatra szembeszökő. Egyelőre 50 állomás rendezetnek be — s pedig a következők: a kapitánysági központ, a főkapitány, a két rendőrtanácsos s a központi felügyelő tisztviselő szobái; továbbá a bejelentési hivatal, mindegyik kerületi kapitányi hivatal, a 25. rendőr-ország, a soroksári-úti és városligeti rendőrlaktanya, mind a két magyar királyi zsoldház, a budapesti-zimonyi vasút s a dunagőzhajózási társulat épületei, a városháza, a belügyminiszterium, a cs. kir. katonai parancsnokság, a tüzoltósági központ és a tolonczház.

Megbüntetett kuruzsló babák. Budapest az V. ker. előjárású nemrég kellő ellenőrizhetőségű csejzából összeírta az V. kerületben működő szülésznőket, mely alkalommal ki-tűnt, hogy a kerülethez tartozó külfelken három napszám osnő üzi a bábaságot, anélkül, hogy chez engedélyük volna. Az illetők kérdőre vonatván azt felelték, hogy ők nem ajánlják szolgálatukat senkinek, de ha hívják őket, szívesen végzik egy pár krajczárt vagy hatosért a szülésznői teendőket, mert értenek hozzá és mert a külfelken okleveles szülésznő nincs. A kuruzsló asszonyokat fogházzal és pénz-bírsággal büntették és hogy a külfelken is legyen okleveles szülésznő, a ker. előjárású megkereste a városi hatóságot, egy ily nőnek kiküldése iránt.

Nők nem lehetnek orvosok Ausztriában. Küek kisasszony, ki a gymnasiumi osztá-

lyokat Ausztriában, az orvosi tanulmányokat pedig Zürichben végezte el, nostrificatióért folyamodott az osztrák közoktatásügyi miniszterhez. Ez azonban a kérvénynek helyt nem adott, mivel a kisasszony nem tehet eleget azon előfeltételeknek, melyeket az osztrák egyetemi törvény külföldi candidátusokra néve föllállít. Az erre vonatkozó osztrák törvény csak „Hörér“-ről és „Student“-ről beszél, a mi mindig férfi és nem nő hallgatót jelent; de meg egy oly rendelet is fönnáll, hogy nőszemélyek osztrák egyetemre nem iratkozhatnak be rendes hallgatók gyanánt, azért Küek kisasszony nem is tehetné le osztrák egyetemen a megkívántó orvosi rigorosumot. A kisasszony a miniszter végzése ellen még a közgazgatási törvényszékhez felebbezhet.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy New-York államban (Észak-Amerika) 530 nő működik mint orvos részint oklevéllel, részint hitelesített bizonyítványokkal; közülük pedig 420 a fogászati gyakorlatot üzi.

A gyermekek hallási zavarait Dr. Weit a legtöbb évben észlelteti tárgyává tévén, különböző osztályokhoz tartozó fi- és leány-gyermekek közül 4500-at vett megfigyelés alá, s az eredményt a „W. A. Z.“ hasábjain a következő adatokkal tette közzé: 1. a rendes szervezettel bíró fiú, a környezet elegendő nyugodtsága mellett, a közönséges hangéjtést 20—25 méternyi távolságra meghallja; 2. a hall-érzéki zavarok nagyon elvannak terjedve; a népisoklákban a gyermekek közel 30%-ka mindkét fülére hiányosan hallott, a nem rendesen hallók százaléka még nagyobb volt. 3. a jobb családbeli gyermekeknél az arány kedvezőbb, mint a szegényebeknél. 4. A hall-érzéki zavarok százaléka a korrall emelkedőben volt. 5. A falusi iskolák viszonylag kedvezőbb arányt mutatnak. 6. A fülbetegek közül legtöbben nem voltak gyógykezelve, sokan nem is sejtették bajukat; nem keveset közülük csak figyelmenlelnek tartottak; tehát minden figyelmenlelten gyermekét halálára néve vizsgálat alá kellene venni.

Színház és művészet.

Színházunk e heti műsorát részint ismétlések, részint ékeskaságok képezték s a repriserekre még azt sem mondhatjuk, hogy az első előadásoknál jobbakk lettek volna. Az ismétléseket illetőleg az a megjegyzésünk, hogy az igazgatóság nagyon is a maga érdekében fog cselekedni, ha ezeket nem oly rövid időközökben fogja adni, mit különben azon körülmény is igazol, hogy az előadások nagyon gyéren valának látogatva. Hogy a színházat az utóbbi napokban a szokottnál kisebb közönség látogatta, annak okát különben abban is kell keresnünk, hogy az utóbbi idő repertoírja épenséggel nem bírt vonzerővel s így elkereszt az idő, azt az operettekben kívül egyéb ujdonságokkal is felfrissíteni. Ha a vidéki szintudósításokat — ide érte a legigénytelenebb helyeket is — végig nézzük, azt találjuk, hogy a hazai és külföldi színirodalom legújabb termékei már mindenütt színe hozattak, míg nálunk mindeddig egy „Turi Borsas“, „Vörös sapka“, „Csikósok Bécsben“, „Milimári“ és „Zsandár“-féle novitásokkal kelle beérnünk. Fejtsen ki az igazgatóság egyszer a dráma terén is amnyi buzgóságot, mint tette ezt — elismerőleg mondjuk — az operettekben, s hiszszük, tán több anyagi eredménnyel fog díszkedhetni, mint eddig, a mennyiben e genre esekélyebb költséget is igényel és végre is ez képezi a színpad első feladatát, de rendelkezik is társulatunk oly drámai erővel, melynek Pécsen hosszú évek során át nem igen voltak.

Göncziné, társulatunk anyaszínésznője jutalmára esütörtökön ismét egy ócskaság került színe: „Az ördög és a pá-

risi vak leány.“ Göncziné kerekded alakítása s Morvai érzésteljes játékán kívül, az egész előadásról még csak azt az egy öröndetes momentumot jelezhetjük, hogy a ház egészen megtelt s mondhatjuk díszes közönséggel. Veres szánalomra méltóan intriguált, Sándor pedig, a mellett, hogy szerepét nem tudta, a lehetőségig szegletes volt egy játékában, mint előadásában, mit ily jeles tehetségű színésztől méltán rossz néven vehetünk. Volna ugyan a scenirozás ellen is kifogásunk, mint pl. a többi között az ellen, hogy a marquisné estélyén a hölgyeket majd egynegyed óráig úgy ott hagyták, mint — szent Pál az oláhokat; ez sem francia divat, sem francia szokás. A jutalmazott igen díszes koszorúval és csokrokkal lett kitüntetve.

Peterdiné napok óta beteg, de dacára ennek, folyton fellépett, minek aztán az lett a következménye, hogy a „Kis herceg“ hét-fői előadásán kénytelen volt a színpadot nyílt jelenetben elhagyni. Szerepének prózai részét A rányin é vette át. Tán még sines helyén, a közönséget s a tagokat ily kellemtelenségeknek kitenni?

Jövő héten — keddi napon — lesz társulatunk legjelesebb tagjának, Morvainak jutalomjátéka. Előadásra kerül Shakespeare drámája, „Romeo és Julia“, Morvai és Gaál Herminnel a címszerepben, mi bizonyára elég biztosíték arra, hogy a közönség élvezetes estét fog töltöni. Nem dicsérhetjük Morvait eléggé, kie classikus darab színe hozatálával az eddigi elég sivár repertoírt művészeti irányban fölleveníti. Mint értesülünk, a jutalmazandó a közönség részéről — kinek két év óta kedvence — egyéb kitüntetésben is fog részesülni s így tekintve a kiváló érdeklődést úgy a jutalmazandó, mint az előadandó jeles dráma iránt, bizton számíthatunk nagy közönségre. Jegyek már előre is válthatók.

Levelezés.

Siklós, nov. 30.

Siklóson e hét elején tartott országos vásár a szokottnál sokkal nagyobb volt. A legnagyobb forgalmat mutatta a hízott sertves, mely jó áron (1 kgr. 60—62 kr.) kelt. Különösen ez áru az, mely az amerikai verseny kisorsításával megtartja magas árfoylamát, minek egyik oka az, hogy hentesink sok zsirt küldenek külföldre, a másik pedig abban leri magyarázatát, hogy előbbi alacsony ár mellett sokan felhagytak a sertvéstényesztéssel és így a sovány sertvesek is jobban fizettetnek. Vásárainknak legnagyobb hátránya az, hogy most már minden nagyobb község tart országos vásárt. E sok vásár különösen nemzetgazdasági tekintetben káros; ideje volna, hogy e tárgy körül (gyerítésük végett) a kereskedelmi kamarak fejtenék ki nagyobb erélyt.

Siklóson több mint 60 gyermek — tehát csaknem a gyermekeknek 10%-a fekszik vörhenyben. E betegség járvány-szerű fellépte azonban még nem tette szükségessé, hogy az iskolák bezárassanak, a mennyiben eddig csak a kisebb gyermekekre terjedt ki inkább és a szükséges óv-intézkedések mindenütt a lehetőségig foganathatvételnek. Aldozatot e betegség nem kívánt.

—r. —r.

Egyletek.

A „Pécsi Dalárda“ és „Zeneegylet“ szerdán, november 29-én nagy fontosságu ügyben döntött: megválasztotta a zenekar karnagyát. Összesen öt pályázó jelentkezett, kik közt Löhr Lajos és Seidl Károly, előbbi amsterdami hegedűművész, utóbbi losoncai karmester, érdemelnek főfigyelmet. Löhrt a müncheni nemzetközi művészeti

ügynökség melegen ajánlotta, a bizonyítványok alapján, melyekből kitűnik, hogy érdemrenddel is feldisznított, öt számot tevő művésznek és karnagynak kell tekinteni. Azonban Bánffy Simon elnök figyelmeztetési, hogy a nevezett pályázó nem ismeri hazánkat, városunkat s kétséges, vajjon a magyar zene terén s a mi viszonyaink által megszabott feladatának megfelelehet-e? általános helyesléssel találkoztak. Valentin Károly, zenegyyleti igazgatóé volt az alapszabályok értelmében az előterjesztés joga, ki is teljes elismerést fejezvé ki Lóhr tulajdonai iránt, mégis a hazai igények szempontjából, melyek — mint mondá — e kérdésben döntő természetűek, Seidl pályázóhoz javaslata. Ezt el is fogadta a választmány, Lóhr csak két szavazatot nyert s így Seidl Ferenc lett a karnagy.

Mielőtt a választmány a karnagyi állás betöltése kérdésébe bocsátkozott, előterjesztést kívánt az egyesület anyagi állapotáról. Valentin igazgató és pénztárnok részletekig kidolgozott kimutatást közölt a választmányával, melyből mindenki örömmel győződött meg, hogy az egyesület bevételei a kiadásokat (11.212 forint) fedezik, dacára a lefolyt nyár rendkívül kedvezőtlen jövedelmének; a mérleg még akkor is megáll, ha ezer forint apadás fogna beállni a jövedelmekben jövőre. Eljenzéssel fogadta a gyűlés Bánffy elnök szavait, hogy a vagyoni kimutatás még azokat is, akik eddig, nem ismerve a körülményeket, fejüket csóválták. Valahányszor az egyesületről beszélni hallottak, akik folyton a létkérdést hangoztatták, teljesen meggyőzi, miszerint a kulturális céloknak, anyagi gondoktól menten élhet az egyesület.

A „Vörös kereszt-egylet”. Baranya-megyei választmánya Aidinger Jánosné alelnökönk elnökléte alatt f. é. november 29-én a nögyleti helyiségben ülést tartott.

Alelnökönk az ülést megnyitva, a jegyzőkönyv vezetésére Károly Ignác urat kéri fel. Bejelenti, hogy az egylet eddigi buzgó elnöke Kellmfy Károly és titkárja Hauser János urak, Pécsről távozásuk folytán az egyletben viselt tisztségükről lemondásukat benyújtották. Ennek kapcsán: alelnökönk meleg szavakban emlékezik meg a volt elnök, valamint a titkár ügybuzgó működéséről s javaslatba hozza, hogy a választmány jegyzőkönyvileg fejezze ki elismerését buzgó működésükért, egyttal sajnálatát távozásuk fölött. — E javaslat egyhangulag elfogadtatván azután Mendlik Agoston, apát, belvárosi plébános jelenti, hogy az alelnököt ért legmagasb kitüntetés alkalomból — a választmány jóváhagyása reményében — vezetésé mellett küldöttség tisztelgett ő nagyságánál s a választmány nevében szerencse kívánatának adott kifejezést.

Ezen jelentés helyeslőleg tudomásul vétetvén, jelentést tevő indítványára, ezen örvendetes eseményegyttal jegyzőkönyvileg is megőrkíttetni határozottatott.

Az országos központi bizottságtól, a „Vörös kereszt-egylet” céljának előmozdítására engedélyezett sorsjegyek leérkezvén, azok megfelelő része a megyei fiók egyletnek megküldetni, a pécsi fiók egylet részére küldött 72 db. pedig aláírási iv utján értékesíttetni határozottatott.

Az üresedésbe jött elnöki és titkári tisztségek alapszabály szerű betöltésére a legközelebbi választmányi ülés f. é. december 10-ik napjának délutáni 3^{1/2} órájára kitűztetvén, az ülés befejeztetett.

A választmányi tagok ezen választó ülésről külön meghívókkal annak idején értesíttetni fognak.

Idegenek névsora.

Mátyás király: Bengl József, Budapest, Veiler József, kereskedő, Kaposvár, Kolin Sámuel, Szulok, John Jakab, utazó, Szulok,

Glokner Ignác, Sz. György, Klein Ferenc, Temesvár, Engl József, lókereskedő, Paks, Bada Mór, lókereskedő, Püspöklak, Goldschmid és Knapp vállalkozók, Ercsi, Gishely András, tanító, Mohács. Höjel Mór, mérnök, Budapest, Kohn József, kereskedő, Sz. Király, Sneider Ferenc, vendéglős, Essék.

Aranyhajó: Reihhold Heinrich, utazó, Bécs. Lövenfeld Lipót, utazó, Bécs. Frankenstein Dávid, utazó, Bécs. Vugrinics Márton, birtokos, Zombor. Bród József, utazó, Brünn. Lozniker Ernest, hadnagy, Laibah. Rott-sipper Zsigmond, utazó, Gráz. Hirsch Sámuel, utazó, Bécs. Svartz Herman, ügyvéd, Kaposvár. Rudolf Antal, utazó, Bécs. Koch Eduárd, utazó, Bécs. Kihe Lajos, utazó, Bécs. Stern Ignác, utazó, Bécs.

Vadember: Hirschler Ignác, Essék. Veiler A., Szigetvár. Osinrany Antal, postamester, Sopron.

A közönség köréből.*)

T. szerkesztőség!

Politikához nem sokat értek, nem is tartom ezt valami nagy szerencsétlenségnek magamra nézve; én úgy gondolkozom, hogy megteszem honpolgári kötelességemet minden irányban, a mint azt a törvények előírják, a többi nem az én dolgom. Különbem is én egyszerű iparos vagyok és most mint egyszerű járókelő nyitok be a tek. szerkesztőségbe s kérek meghallgatást, azt is remélve, hogy becses lapjuk útján meghallanak azok is, akikhez voltaképen szólok. — Nem tudom elhinni, hogy bármely kereskedőnek is privilegiuma volna arra, miszerint a pléhtáblába, melyet boltja elé kiakaszt, az arra menő beleüssé a fejét. Pedig ez rajtam tegnap, még pedig a Királyutcában, valósággal megtörtént, gyorsan menve, azon veszem magam észre, hogy a kalapom beleesett a sárba, a boltos pedig első volt, aki megkezdte a röhögést, utána pedig az utca népe. Haragomban odakiáltottam annak a kreislernek, hogy lefogom ütni azt a táblát, ha feljebb nem teszi. Kíváncsi vagyok, én leszek-e a vesztes a kapitány ur előtt, ha ígéretemet befogom váltani. Pédig megteszem, meglátja a boltos is, a kapitány is, én előre figyelmeztetem őket. Egy pécsi polgár.

Közlekedés.

A vasut menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Pécsről Budapestre	Budapestről Pécsre
11 ó. 28 p. délelőtt	8 óra 11 percz reggel
7 óra 16 percz délután.	5 óra 35 percz délután
Pécsről Barcsra	Barcsról Pécsre
6 óra 40 percz reggel	10 óra 58 percz délelőtt.
5 óra 50 percz este.	10 óra 7 percz este.
Pécsről Mohácsra	Mohácsról Pécsre
6 ó. 22 p. r., 11. 15 p. d. e.	6 ó. 20 p. reg., 5 ó. 36 p. d. u.
10 óra 34 percz este.	8 óra 47 percz este.

A hajó menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Mohácsról fölfelé	Fölfölről Mohácsra
2 ó. 30 d. u. mindennap.	7 ó. 45 p. este mindennap.
3 órakor délután.	4 óra 15 percz délután.
kedd és péntek kivételével.	hétfő és csütört. kivételév.
Mohácsról lefelé	Alulról Mohácsra
4 óra 15 percz délután.	12 óra 40 percz délután
hétfő és csütört. kivételév.	kedd és péntek kivételév.

* E rovat alatt szívesen nyitunk tért oly felszólalásoknak, melyek általános érdekekben történnek.

Szerk.

Hivatalos árfolyamok a budapesti árú és érték-tőzsdén.*

Budapest, 1882. december 1-én.

	Pénzheli árf. o. é.
1 Magyar aranyjárdék 6%	118 30
2 Magyar aranyjárdék 4%	85 30
3 Magyar papírajárdék 5%	84 50
4 Magyar vasuti kölcsön	133 75
5 Magyar földtehermentesítési kötvény	98 50
6 Temes-bánati „ „	96 56
7 Erdélyi „ „	98 50
8 Magyar szőlődezsma váltásági „	96 50
9 Magyar nyeresemény sorsjegykölcsön	116 50
10 Tiszaszabályozási és zezgedi sorsjegy	108 75
11 Osztrák járadék papírban	76 25
12 „ „ ezüstben	76 75
13 „ „ aranyban	94 25
14 Osztrák-magyar bankrészevény	830 —
15 Magyar hitelbank részevény	284 50
16 Osztrák hitelintézet „	287 50
17 Cs. és kir. arany	5 65
18 20 frankos arany (Napoleon'dor)	9 46
19 Német birodalmi márka	58 35

* Távirati uton vettük.

Szerk.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

Nyilttér. *)

Kepes Kálmán

Pécssett.

Széchenyi-tér Zsolnay-féle házban, ajánlja dúcán ellátott, raktárát, melyben nagy választékban kaphatók mindentéle posztó-, selyem és gyapot-ruhakelmék Longschawl-ok és kendők; továbbá Rumburgi-, Hollandi- és Creász ezernévasznak, asztal neműek, canafás és ágyterítők, valamint minden idényre mindennemű kész női-köpenyek, bundák és otthonkák, *—9 (Janget.) a legjutányosabb árakon.

Kaphatók mindenféle pokrócz és futószőnyegek is.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, miszerint

a vasuti indóházhoz minden egyes menet árát

50 krra

szállítottuk le.

Tájékozásul és mindennemű visszaélések elkerülése végett megemlítjük, miszerint a közkocsitársaság tulajdonát képező fogatok 1—14 számozottak.

Pécs, 1882. november 23-án.

Alázatos szolgálja
Tamásy Ferenc.

Bérbe vétetik

a helybeli kir. államépít. hivatal részére

egy egész ház

vagy

nagy lakás.

Bővebb értesítést a hivatal-főnöknél Pécssett, apáczá-utca 8.

Helyiség változtatás.

Van szerencsém ezennel a m. t. urhölgyeknek tudomására hozni, hogy

női szabó műhelyemet

(Irgalmas-utca Karlbauer-féle házból.)

Barátok-utczájába (Pesits-féle sütőüzlet átellenében)

helyeztem át, hol fogadott női ruhák és jopkákon kívül még egy izléses és gazdagon ellátott raktárt a legújabb és legegészségesebb női plus és posztó-köpeny-, mantill és kabátokból rendeztem be, melyeknek magam készítménye és forrásnál való bevásárlása oly kellemes helyzetbe hoz, hogy azokat a legelőszőbb áron szolgálhatom ki.

A mélyen tisztelt urhölgyeknek becses pártfogásába ajánlja magát, mély tisztelettel

Brück Samu,
női-szabó

9 5-1

Barátok-utca (Pesits péküzlet átellenében.)

17302
1882.

Árverési hirdetmény.

1. A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy a pécsi kir. ügyészség végrehajthatónak Szekánits Zsifkó (Zsiván), végrehajtást szenvedett elleni 62 frt 14 kr. rabtartási, 36 frt 33 kr. bünvádi eljárási, 274 frt 72 kr. rabtartási költség tőke, 11 frt 28 kr. végrehajtási folyamodási és 5 frt árverés folyamodási, valamint a még netán felmerülendő költségek kielégítésére a következő ingatlanok u. m.:

2. A baáni 148. sz. tjkben felvett I. a. 155 sz. ház, kert hozzá tartozó, a baáni 778, a baranyavári 596 s a sároki 57 sz. tjkben 1 rend sz. a felvett fajzást pótló birtokból aránylagos illetőség 462 frt 50 kr. valamint a alatti 216 a. hszsz. fekvőség szőlő s présház 1078 frt 50 kr. ezennel megállapított, kikiáltási ár mellett Baán községében a községi bírói lakban 1883 évi február 7. napjának d. utáni 3 órájában a községi bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen, szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alul is eladatni fog, u. m.:

3. Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan kikiáltási mint becsár 10% vagyis 46 frt 25 kr. és 107 frt 85 kr. készpénzben vagy óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A pécsi kir. tszék mint telekvi hatóságnak 1882. november 3-án tartott üléséből.

kiadta:
Brodzky B.
kir. tsvszéki jegyző.

Karácsony!

Óralánczok

urak és hölgyek részére aranyozva darabja 2-5 frt. Sumatra gyémánt-gyűrűk 1-5 frt; Broche-ek, fálbevalók, karpereczek, uri- és női garnitúrák mind ez sumatra gyémántokkal kirakva 1-5 frt valódi arany granát-gyűrűk 1-5 frt, mindez valódi m. kir. körmezi arannyal erősen megaranyozva; legfinomabb kiállítás; 5 évre irácosan kezeseséget vállalok, hogy áruim soha meg nem felelednek; ellenkező esetben visszaküldöm a pénzt.

Rosenkranz Vilmos,
bizományi üzlete.
Prága, (Weinberge.)

22214. sz.
1882.

Árverési hirdetmény.

1. A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy Cserta, férjezett Tandori Kati és társai végrehajthatóknak, Meglits F. végrehajtást szenvedett elleni 105 frt tőke, 78 frt 70 kr per, 14 frt 10 kr. végrehajtás folyamodási, 47 frt 41 kr. birtokba vezetés alkalmával felmerült, valamint a még netán felmerülendő költségeik kielégítésére a következő ingatlanok u. m.:

2. A sellyei 45. sz. tjkben foglalt 61 hszsz: 30. sz. háznak Meglits Ferenczet illető része 926 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett, Sellye községében a községi bírói lakban 1883. évi január hó 10. napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alul is eladatni fog u. m.:

3. Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan kikiáltási mint becsár 10 százalék vagyis 92 frt 60 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

4. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első részt az árveréstől számítandó 8 nap, a második részt 2 hónap, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 4 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6 százalék kamatokkal a pécsi kir. adó letét hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. tszék telekvi hatóság 1882. október 27-én artot t üléséből

kiadta

Decleva,
kir. tsvszéki jegyző.

16227 sz.
1882.

Árverési hirdetmény.

1. A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Déra Mózes és neje végrehajthatónak Bárics Sztipán és Barics Vinkó végrehajtást szenvedett elleni 100 frt tőke, ennek 1881. évi márczius hó 21. napjától számítandó 8 százalék kamatai, 41 frt 87 kr, per, 10 frt 55 kr. végrehajtási folyamodási és 12 frt 85 kr. árverés folyamodási és követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére, a következő ingatlanok u. m.: a baranyavári 89. sz. tjkönyvben foglalt 98b. hszsz. 95b. sorsz. ház 400 frt is a tjkönyvben foglalt kert 134 frt összesen 534 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Baranyavár községében a községi bírói lakban 1882. évi december hó 5-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alul is eladatni fog, u. m.:

2. Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan kikiáltási mint becsár 10 százalékát, vagyis 53 frt 40 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

3. A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első részt az árveréstől számítandó 8 nap, a második rész 2 hónap, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6 százalék kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

4. Vevő köteles az épületeket a birtokba vételkor tüzékar ellen biztosítani.

5. Vevő az árverés jogerőre emelkedésekor a vételi bizonyítvány kinyerése után lép a birtokba, mely időtől a birtok haszna és terhei őt illetik és tulajdonjoga a vételár lefizetése után fog javára hivatalból bekebelezetni a vétel utáni kinstári illeték vevőt terheli

Kelt Pécsen, a pécsi kir. törvényszék mint telekvi hatóságnak 1882. évi szeptember 9-én tartott üléséből.

kiadta:

Visy Pál,
kir. törvényszéki jegyző.

Női kalapok gyönyörű diszszel.

Valódi párizsi (Mieder) vállfűző.

Legdivatosabb karmantyú (Muffe).

80 kr.
egy pár.

Női clacé kesztyű 2 gombos
„ szarvasbőr kesztyű 2 gombos
„ sárga szarvasbőr kesztyű 2 gombos
Férfi clacé minden színű
„ szarvasbőr minden színű
Katona kesztyű kiváló minőségben.

80 kr.
egy pár.

Pollák Soma

király-utca a hattyu-épületben

*-1

FELHIVÁS.

A „**pécsi köicsönös segélyző-egylet**“ helyben hagyott alapszabályainak 6. és 36-ik §-ai értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy a kitűzött szép céljának megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, minden év kezdetével új évtársulatoknak alakulása szükséges.

Mínt hogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább 200 törzsbetét aláírása kívánatik, annál fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve az

**aláírási-iv a társulat helyiségeiben — Pécssett király-
vagy fő-utca 21. sz. alatt Blauhorn-féle házban —
nyitva álland.**

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni s az egylet közhasznú célját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhívatnak, miszerint folyó év december 28-áig a kijelelt helyen 1 részlet 1 frt beíratási-díj letétele mellett nevüknek sajátkezűleg s kötelezőleg leendő beírása végett a délelőtti hivatalos órákban megjelenni sziveskedjenek, a hol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók.

A mint az alapszabályokban megkivánt 200 törzsbetét aláírva leendő, a t. cz. közönség a jövő évi új társulat megalakulásáról külön hirdetmény által fog értesítettetni.

Azok, kik az alapszabályszerű heti betételeket egyszerre akarják befizetni, ezt az igazgató választmány 1872. évi december 10-én kelt határozata szerint az év elején az 1 frt beíratási-díj letétele mellett egy részlet után 130 frttal az egész társulati hat évre megtehetik, e mellett mindazon jogokban és kedvezményekben részesülnek, melyek az alapszabályok értelmében a társulati tagokat megilletik.

Ha tekintetbe vétetik, mikép az eddigi tapasztalat szerint egy részlet után a társulati évek letétele a tagok körülbelől 200 frt osztalékot kapnak, s a mellett, hogy 156 frt helyett csak 130 frt tőkét fizetnek be, mégis mintegy 70 frt kamat nyereseményben részesülnek; az előny mely az illetőkre, kik kész tőkével rendelkeznek, ezen módozattól hárul, bővebb magyarázatot nem szükséges.

Egyébként a számítás részletei iránt felvilágosítással kívánatra az igazgatóság készséggel szolgál.

Kelt Pécssett, 1882. évi november 13-án tartott igazgató tanácsi ülésből.

Sey László,

ig. elnök.